

IZ NAŠE DNEVNE KULTURE.

Odgovor in pojasnilo.

G. Jernej Stante je v zadnji številki Mladine naslovil name tole pisanje:

Poslano.

Na naslov g. Franceta Koblarja,
urednika »Dom in Sveta«.

Ker sem se prepričal, da me sodelovanje pri Dom in Svetu pod Vašim uredništvom sili k neprestanim kompromisom, storniram tem potom pogodbo glede objave moje dramske pesnitve »Noč«. Da pa storim to javno, opravičujem z Vašim nastopanjem napram meni, kakor tudi napram onim mladim zanešenjakom, katerih delovanje odklanjate že a priori. V osvetljenje Vašega postopanja sledeče: V lanskem letniku ste po dolgem in strahopetnem premišljevanju objavili »Mlado Bredo« in še tedaj v bistvu okrnjeno. V reklami za letošnji letnik ste najavili mojo »Noč« z laskavim izrazom, dasi je niste videli takrat, niti je niste videli doslej. To Vas pa ni oviralo, da bi mojega delovanja ob priliki recitacije na šentjakobskem odru v kritiki »Slovenca« ne zavrgli kar v celoti. Ali ste to storili radi mene? Ali ste to storili, ker sem nastopil skupno z zanešenjaki? In bodi eno ali drugo: Ali je to pošteno? — Ako bi se Vam zdelo vredno, da se sklicujete na moja pisma in moje izjave napram Vam, odgovarjam že sedaj sledeče: nastopal sem, kakor se nastopa proti ljudem Vašega kova, ako se hoče kaj doseči. Kajti uveren sem, da bi odkrito izjavljanje mojega mišljenja o Vas in Vašem nastopanju v literarnem življenju, imelo za posledico takojšnjo spoznanje moje brezpomembnosti in negativnosti. Vem, da je to nemoralno, toda v napačni misli, da koristim skupnemu cilju, sem vzel to težko breme na svojo vest.

Jernej Stante.

Zadnji del tega poslanega me sicer odvezuje odgovora. Podpisani g. Stante je svoje sotrudniško občevanje z menoj sedaj odkril kot neiskreno, lažnivo, nemoralno. Njegova stvar. Ker neka družba ne more ne pri tem ne pri onem listu na površje, sem prišel zdaj tudi jaz pod ogenj ogorčenja. To me nič ne moti. Moje uredniško poslovanje in delo ni ne kompromisno ne strahopetno, sicer bi bil Mlado Bredo zavrnil, — na kolenih je tudi nisem sprejel. A priori ne odklanjam nikogar, povem vedno svoje mnenje; v tem slučaju sem ga celo javno povedal. Takega kova sem. Dom in svet je tudi tak list, da vsak poštenjak ve, zakaj piše vanj. Še to: »Noč« sem naznanil v letaku zato, ker mi je avtor povedal njeno vsebino; storil sem to dobrohotnost z njegovo vednostjo. Avtor bi mi bil svoje delo poslal kljub poročilu o recitacijski večeri, toda šele sedaj se je vzbudil v njem moralni čut — solidarnosti. Zopet njegova stvar, saj nobene pogodbe ni storniral, tudi jaz bi bil delo odklonil, če bi se ne strinjal z njim. In če bi se mi nazadnje še zahotelo po anekdotah, bi bila zadeva takoj brez tistega moralnega jedra, ki ga ima Poslano v Mladini.

Fr. Koblar.

Kako je bistveno okrnjena Mlada Breda. (Prim. Dom in svet, 1925.) Radi kontrole na-

vajam cele zveze, kar sem izpustil, je tukaj v oklepajih.

Str. 109 na levi. Putifar: Dvanajstkrat je udarilo (ob bron) kladivo ure Tvoje.

Istotam: Gospod: Kralji in knezi vseh dežel, (glave obtežene z mrzlo kovino kron,) vitezi hrabri z meči plamenečimi...

Str. 109 na desni: Putifar: Le njega, ki na bregu tvojega življenja vse dni od rojstva tvojega sedi (in s krilom svojim črnim bela jadra tvoje ladje polni) duha nemirnega s pogledom ognja, (besede zlatega cekina,) le njega nisi videl.

Str. 110 na desni: Glas prvega jetnika: Prav kmalu dokonča življenje naše hladno jeklo, (ostro orožje njihovo.) ... Ime mu je volja Gospodova (vseh revnih in zatiranih Boga.)

Istotam: Putifar: in ne po misli drugih (kakor ščuke urnih).

Str. 111. na desni: Škof: in temelje kraljestva božjega drobi (ko pomladanska sapa trdne skale.)

Str. 141 na desni Putifar: in ne po mislih drugih (kakor ščuke urnih.)

Str. 170 na levi: Putifar: A škof in snubca, (mešetar in prekupeca?)

To je vse. Le če k tej bistveni okrnitvi spada tudi popravljeni pravopis, potem sem izgubljen. Čutim, da je bilo truda preveč. Rokopis je pri meni.

Fr. Koblar.

Moje poročilo v Slovincu 13. maja 1926.

Recitacijski večer. V torek 11. t. m. je bral režiser Narodnega gledališča g. Milan Skrbinšek v šentjakobskem gledališkem odru ožjemu krogu večinoma akademskih slušateljev pesniške proizvode Frana Oniča, Vladimirja Premruja in Jerneja Stanteta, in sicer iz daljših spisov »Ljubljanske marginalije«, »Tomaž nevernik« in iz drame »Noč«. Širša javnost literaturi v splošnem, zlasti najmlajši, ni prijazna in njeno posredovanje zahteva sile in obrambe, kakršne pisana beseda do danes ni potrebovala. V kolikor je mogoče proizvode najnovejše dobe pri nas soditi, nas gotovo ne zadovoljuje njihov preobloženi izraz, ki ne ustvarja podob in slik, temveč jih razbija v črepinje in premika v groteskne like; prav tako njihova preutrujena vsebina govori prej o koncu kot o začetku ustvarjanja. Odziva v duši ni in ga ne more biti, dokler ni pesmi, ki dušo zbudi; duševni napev (prav na por) sam na sebi še ni lepota. Najočitnejši znak proizvodov treh pesnikov naših (prav: naših treh pesnikov) je zagrenjenost in obup nad socialno in etično površino našega življenja, klic po človeku, ki ga vendar nikjer ne slutimo. Vedno bolj očitno se kaže konec kolektivnega človeka v literaturi. Pesniško še najbolj priteguje Stante, vendar je tudi njegova pesniška podoba premalo živa in resnična. Občinstvo je odhajalo preutrujeno in brez zadoščenja, čeprav je g. Skrbinšek vesten in živahen čitatelj.

Fr. K.

PREJELI SMO V OCENO:

Proletarec, Glasilo Jugosl. socialistične zveze. Prvomajska številka I. 1926. Chicago. (Iz vsebine: A. Cerkvénik, Danes; pesem. — F. Z., Jugosl. socialistična zveza. — Ivan Molek, Tresi se, Gospod; pesem. — A. Cerkvénik, Ali je